

Σύντομος Πρακτικός Οδηγός για τη σύνταξη εγγράφων με γνώμονα την συμπεριληπτική γλώσσα

1) Ταυτόχρονη αναφορά σε γυναίκες και άντρες, μέσω της χρήσης και των δύο γραμματικών γενών.-Αυτό γίνεται ιδιαίτερα σημαντικό όταν το κείμενο αναφέρεται σε ομάδες ατόμων που περιλαμβάνουν τόσο γυναίκες όσο και άντρες, ή όταν το φύλο των ατόμων δεν είναι γνωστό ή σαφές. Η χρήση και των δύο γενών μπορεί να αποτρέψει την αμφισημία και να καταστήσει το κείμενο πιο δίκαιο και αντιπροσωπευτικό όλων των ατόμων.

2) Στις περιπτώσεις των ουσιαστικών που ο τύπος του αρσενικού και του θηλυκού ταυτίζονται, τα επίθετα και οι αντωνυμίες να παρατίθενται και στα δύο γένη. Σε περιπτώσεις όπου το ουσιαστικό που χρησιμοποιείται για να περιγράψει μια επαγγελματική ή άλλη ιδιότητα είναι το ίδιο τόσο για το αρσενικό όσο και για το θηλυκό γένος, η πρακτική που προτείνεται είναι η παράθεση των επιθέτων και των αντωνυμιών και στα δύο γένη. Αυτό συμβαίνει ώστε να διασφαλιστεί η σαφήνεια και η συμπεριληπτικότητα, ειδικά όταν αναφερόμαστε σε μεικτούς πληθυσμούς.

Παράδειγμα: *Οι εργαζόμενοι/ες ή Οι εργαζόμενοι/εργαζόμενες ....*

3) Στην περίπτωση που γίνεται αναφορά σε μεικτούς ως προς το φύλο πληθυσμούς ή στην περίπτωση που δεν προκύπτει το φύλο, αυτό μπορεί να επιτευχθεί με:

- **Αντικατάσταση** όρων στους οποίους είναι ορατό μόνο το ανδρικό φύλο **με όρους ουδέτερους ως προς το φύλο**. **Παραδείγματα:** *Καθηγητές=> Σχολικό διδακτικό προσωπικό, Διοικητικοί υπάλληλοι=> Διοικητικό προσωπικό, Μαθητές=> Μαθητικό δυναμικό, Εργαζόμενοι=> Εργατικό δυναμικό*
- **Χρήση όρων που συμπεριλαμβάνουν όλα τα φύλα**, μέσω της χρήσης και των **δύο γραμματικών γενών**, είτε με τη χρήση ολόκληρης της λέξης (π.χ. *συνεργάτης/ συνεργάτιδα*) - με συχνή **εναλλαγή στο κείμενο ως προς το ποιο γένος προηγείται** συντακτικά και ποιο ακολουθεί-, είτε με **προσθήκη των καταλήξεων** (π.χ. *ο/η εργαζόμενος/-η*).
- Επίσης, συστήνεται:
  - η **χρήση της παθητικής φωνής**
Παράδειγμα: *Η αίτηση υποβάλλεται εις διπλούν.* (αντί: Ο αιτών υποβάλλει την αίτηση εις διπλούν.)
  - η **χρήση της προστακτικής ή χρήση του β' πληθ. προσώπου** στις άλλες εγκλίσεις, όταν το επιτρέπει το κείμενο
  - **Μετατροπή της ονοματικής σύνταξης σε ρηματική, όπου είναι δυνατόν**
Παράδειγμα: *Αν ενδιαφέρεστε, επικοινωνήστε με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο...* (αντί: Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνήσουν με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο...)

- Χρήση του **πληθυντικού** που είναι κοινή για τα δύο γραμματικά γένη
Παράδειγμα: *Τα εργαζόμενα άτομα, γυναίκες και άντρες, παρακαλούνται...*
- Χρήση **συμπεριληπτικών όρων** στους οποίους δεν εκφράζεται φύλο ή χρήση δόκιμων περιφράσεων
Παραδείγματα:
πρόσωπο, άτομο, μέλος της Επιτροπής, ενδιαφερόμενα μέρη, μέλη προσωπικού, διευθυντικά, υπηρεσιακά (ή άλλα) στελέχη, ερευνητικό προσωπικό, εργατικό δυναμικό, αναγνωστικό κοινό, το μαθητικό δυναμικό (αντί: οι μαθητές), πληθυσμός κ.λπ. προσωπικό καθαρισμού/καθαριότητας (αντί για καθαρίστριες)

4) Στις περιπτώσεις που η αναφορά σε γυναίκες είναι αποκλειστική, η χρήση του θηλυκού γένους αυτονόητα είναι, επίσης, αποκλειστική, όπως και τα επίθετα και οι αντωνυμίες.

5) Η χρήση, όπου είναι εφικτό, θηλυκών καταλήξεων για τα επαγγελματικά ουσιαστικά και αξιώματα
Παραδείγματα: *Ο Διευθυντής/Η Διευθύντρια, Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος/Η Επιστημονική Υπεύθυνη, Υποψήφιοι Συνεργάτες/Υποψήφιας Συνεργάτιδες (βλέπε σημείωση τέλους)*

6) Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στη χρήση λέξεων/εκφράσεων που αναπαράγουν έμφυλα ή/και σεξιστικά στερεότυπα ή υποτιμούν ή/και εξευτελίζουν.

Παραδείγματα εναλλακτικών γλωσσικών επιλογών:

Επανδρωμένες Υπηρεσίες → Στελεχωμένες Υπηρεσίες

Επάνδρωση → Στελέχωση

Γυναικεία επιχειρηματικότητα → Δημιουργία επιχειρήσεων από γυναίκες, επιχειρήσεις γυναικών

Υιοθεσία → Τεκνοθεσία

7) Επειδή τα κείμενα προσλαμβάνονται και ερμηνεύονται από τις/τους αναγνώστριες/-τες ως ολότητες, θα πρέπει με συνέπεια σε όλο το κείμενο να δηλώνονται και τα δύο γένη/φύλα και όχι μόνον στην αρχή ή σε τυπικές εκφράσεις για λόγους ευγενείας.

8) Τέλος, να γίνεται προσπάθεια τα κείμενα να είναι όσο ποιο ανεξάρτητα γίνεται ως προς τα γένη/φύλα, επιλέγοντας στο μέτρο του δυνατού ουδέτερα γένη/φύλα.

Για την πληρέστερη ενημέρωσή σας σχετικά με την ένταξη της διάστασης του φύλου και την απαλοιφή των έμφυλων διακρίσεων κατά τη γλωσσική χρήση, σας παραπέμπουμε στον **“Οδηγό Χρήσης μη Σεξιστικής Γλώσσας στα Διοικητικά Έγγραφα”** της ΓΓΙΦ.

Πρακτικός πίνακας με παραδείγματα Συμπεριληπτικής Γλώσσας

ΟΧΙ	ΝΑΙ
τους υπαλλήλους	τις/τους υπαλλήλους ή το Υπαλληλικό Προσωπικό
τους εκπαιδευτικούς	τις/τους εκπαιδευτικούς ή το Εκπαιδευτικό Δυναμικό
Οι διαθέσιμοι υπάλληλοι, οι οποίοι...	Οι διαθέσιμοι/-ες υπάλληλοι, οι οποίοι/-ες... ή το διαθέσιμο υπαλληλικό δυναμικό, το οποίο...
Υποψήφιοι	Υποψήφιοι/-ες ή Υποψήφιας/-οι
Εργαζόμενοι	Εργαζόμενοι/Εργαζόμενες ή Εργαζόμενοι/ες ή το Εργατικό Δυναμικό
Μαθητές	Μαθητές/Μαθήτριες ή Το Μαθητικό Δυναμικό
Ο αιτών υποβάλλει την αίτηση εις διπλούν	Η αίτηση υποβάλλεται εις διπλούν

<i>Οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται να συμπληρώσουν το έντυπο έως ...</i>	<i>Συμπληρώστε το έντυπο έως τις ... ή Πρέπει να συμπληρώσετε το έντυπο έως τις ...</i>
<i>Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνήσουν με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο...</i>	<i>Αν ενδιαφέρεστε, επικοινωνήστε με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο...</i>

Η συνέπεια στη χρήση συμπεριληπτικής γλώσσας αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο για τη σύνταξη επίσημων εγγράφων που προάγουν την ισότητα των φύλων. Η επιλογή γλωσσικών τύπων που αναγνωρίζουν και σέβονται όλες τις ταυτότητες φύλου συμβάλλει στη δημιουργία ενός κλίματος σεβασμού και αποδοχής εντός του Οργανισμού, αλλά και στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Μέσα από την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών αυτού του οδηγού, ο Οργανισμός θα αναλάβει έναν ενεργό ρόλο στην προώθηση της ισότητας των φύλων, όχι μόνο σε θεωρητικό επίπεδο αλλά και σε πρακτικό, διασφαλίζοντας ότι η γλώσσα που χρησιμοποιείται στα επίσημα έγγραφα δεν είναι μεροληπτική ή αποκλειστική. Με αυτόν τον τρόπο συμβάλλει ουσιαστικά στην καταπολέμηση του γλωσσικού σεξισμού και στην προώθηση της ίσης μεταχείρισης όλων των ατόμων ανεξαρτήτως φύλου.

Με αυτό το συνοπτικό Πρακτικό Οδηγό για τη σύνταξη εγγράφων, με γνώμονα την συμπεριληπτική γλώσσα, προάγουμε την ισότητα των φύλων και αποφεύγουμε τη γλωσσική μεροληψία.